

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методика роботи з дітьми з особливими освітніми
потребами**

Освітня програма: ОР «Магістр»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика роботи з дітьми з особливими освітніми потребами
Рівень вищої освіти	ОР «Магістр»
Викладач (-і)	к.п.н., доц. Чупахіна С.В.
Контактний телефон викладача	+80342509138
E-mail викладача	svitlana.chupakhina@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні консультації за розкладом
2. Анотація до курсу	
«Методика роботи з дітьми з особливими освітніми потребами» складова дисциплін професійної підготовки вільного вибору майбутніх педагогів. Дисципліна вивчається здобувачами другого (магістерського) рівня вищої педагогічної освіти на 2 курсі у 3 семестрі й спрямована на ознайомлення здобувачів із особливостями організації корекційно-розвиткової роботи з різними категоріями дітей з ООП.	
3. Мета та цілі курсу	
Сформувати у здобувачів вищої педагогічної освіти теоретичними та практичними знаннями з методики роботи з дітьми з ООП з урахуванням вікових й індивідуальних особливостей розвитку дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Ознайомити з сучасними психолого-педагогічними та медичними дослідженнями щодо порушень розвитку дітей дошкільного і молодшого шкільного віку, корекційно-розвиткової роботи з дітьми означеної категорії. Поглибити та удосконалити отримані теоретичні знання під час проходження виробничої практики в умовах інклюзивного середовища закладу освіти.	
4. Компетентності	
ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.	

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньокорекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

5. Результати навчання

РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3	«Дошкільна освіта»	2	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	------------------	----------------	---------------------

Модуль 1. Психолого-педагогічні та методичні засади організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з ООП

Тема 1. Загальні та специфічні закономірності розвитку дітей. Специфічні закономірності розвитку дітей при різних дизонтогеніях. Чинники психічного розвитку дитини та параметри дизонтогенезу. Основні категорії спеціальної освіти.	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).	1, 2, 10	Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного, виконати завдання для самостійної роботи	5 балів	за розкладом
---	--	----------	---	---------	--------------

<p>Тема 2. Особливості навчання дітей з порушеннями зору. Складність порушення зорової функції Причини шкільної неуспішності дітей з порушенням зору. Корекційні прийоми навчання дітей з порушенням зору</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).</p>	<p>3, 6, 7</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного, виконати завдання для самостійної роботи</p>	<p>5 балів</p>	<p>за розкладом</p>
<p>Тема 3. Особливості навчання дітей з порушенням слуху. Складність порушення слухової функції. Корекційні прийоми навчання дітей з порушенням слуху. Помилки дітей з порушенням слуху під час навчання.</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (2 год).</p>	<p>4, 6, 7</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного, виконати завдання для самостійної роботи</p>	<p>5 балів</p>	<p>за розкладом</p>
<p>Тема 4. Особливості навчання дітей з інтелектуальними порушеннями та затримкою психічного розвитку. Визначення поняття «розумова відсталість» (РВ). Визначення поняття «затримка психічного розвитку» (ЗПР) та її форми. Пізнавальна діяльність різних категорій дітей із затримкою розвитку. Корекційні прийоми навчання дітей з інтелектуальними порушеннями та затримкою</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).</p>	<p>1, 7, 9</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного, виконати завдання для самостійної роботи</p>	<p>5 балів</p>	<p>за розкладом</p>

психічного розвитку.					
<p>Тема 7. Особливості навчання і виховання дітей з РДА. Ранній дитячий аутизм. Особливості прояву розладів аутичного спектру у дітей. Характеристика психомоторного розвитку дітей з аутизмом. Аутична дитина в школі. Специфічні розлади мовленнєвого розвитку у дітей з аутизмом. Проведення гідротерапії з дітьми з аутизмом. Співпраця з батьками – запорука успіху корекційно-розвиткової роботи.</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).</p>	1, 2, 8	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного, виконати завдання для самостійної роботи</p>	5 балів	за розкладом
<p>Тема 8. Особливості навчання дітей з порушенням емоційно-вольової сфери. Прояви порушення емоційно-вольової сфери. Критерії синдрому гіперактивності з дефіцитом уваги. Психолого-педагогічні особливості дітей з гіперактивністю. Напрямки корекційної роботи з дітьми, які мають порушення емоційно-вольової сфери. Корекційні прийоми при роботі з дітьми, які мають порушення</p>	<p>Лекція (2 год), практичне заняття (4 год).</p>	1, 7, 10	<p>Опрацювати лекційний матеріал та підготуватись до практичного, виконати завдання для самостійної роботи</p>	5 балів	за розкладом

емоційно-вольової сфери.					
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю: 3 семестр – екзамен (підсумкова оцінка виставляється за роботу на практичних заняттях, наповнення портфоліо майбутнього педагога, участь у проектах – 5 балів, 5 – за самостійну роботу. Сума – 100 балів. Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra, «Всеосвіта», «На урок» та інших (положення ун-ту про неформальну освіту).				
Вимоги до письмової роботи	Самостійність виконання, власний аналіз та міркування.				
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 50 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 60 % завдань.				
8. Політика курсу					
<p>Дотримання політики доброчесності. Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим. Пропущені практичні заняття здобувач відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані лекційного чи практичного занять роботу. Для цього використовуються:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усне опитування; - перевірка практичних завдань; - розробка і оприлюднення відео презентацій; - презентація і захист результатів самостійної роботи; - перевірка розроблених завдань задля організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з урахуванням особливостей їхнього розвитку. <p>Допуском до екзамену є відвідування не менше 60 % занять, результати тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи. Викладання курсу зорієнтовано на активну взаємодію із здобувачем.</p>					
9. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Колупасва А. А., Таранченко О. М. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с. 2. Компанець Н.М., Луценко І.В., Коваль Л.В. Навчально-методичний посібник «Організаційно-методичний супровід дитини з особливими освітніми потребами в умовах ДНЗ». Київ : Видавнича група «Атопол», 2018. 100 с. 3. Костенко Т. М. Навчання дітей із порушеннями зору : навчально-методичний посібник Харків : Вид-во «Ранок», 2019.184 с. 4. Кульбіда С. В. Навчання дітей із порушеннями слуху : навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 216 с. 5. Методичні рекомендації вчителям загальноосвітніх навчальних закладів щодо організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.Суми: РВВ СОШПО, 2013. 64 с. 6. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами: навчально-методичний посібник. Укладачі: Прядко Л.О., Фурман О.О. Рівне, 2012. 99 с. 7. Порадник батькам: практичні рекомендації під час дистанційного навчання дітей з інтелектуальними порушеннями. Навчально-методичний посібник / авт.: О.Чеботарьова, Г. Блеч, І. Бобренко, І. Гладченко, О. Мякушко, І. Сухіна, С.Трикоз. За заг. ред. О. Чеботарьової. Київ : ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020. 154с. 8. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом в освітньому просторі: навчально-наочний посіб. / Укладач – Скрипник Т., Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 56 с. 9. Седнева В. О. Основи корекційної роботи з учнями, які мають особливості психофізичного розвитку : методичні рекомендації. Миколаїв : ОППО, 2011. 36 с. 10. Чеботарьова О.В., Гладченко І.В., Ярмола Н.А. Основи діагностичної діяльності 					

корекційного педагога в роботі з дітьми з комплексними порушеннями розвитку. Методичні рекомендації. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. Київ, 2019. 46с.

Викладач : кандидат педагогічних наук, доц. Чупахіна С.В.